

# Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/archiw/archiwalia/archiwalia-gdansk/36316,Sprawa-objektowa-kryptonim-Zorza-II-dotyczaca-z-abezpieczenia-operacyjnego-wizyty.html>  
2021-05-14, 19:33

## Sprawa obiektowa kryptonim „Zorza II” dotycząca zabezpieczenia operacyjnego wizyty papieża Jana Pawła II w Trójmieście w czerwcu 1987 r.



- 111 25

"ZATWIERDZAM"  
KATEDRA CYFRA  
WYDZIAŁ INFORMATYKI I SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH  
dr. hab. inż. Andrzej Wójcik  
data 1987 r.  
płk. inż. Jan Świątkowski

Gdańsk, dnia 09 marca 1987.

T A J N E

**WNIOSEK**  
o wszczęcie sprawy obłektowej

Kryptonim "ZORZA- II"

No Przejazd papieża Jana Pawła II do Pelaki i Trójmiasta w 1987 r.  
(opisać jakie zagrożenie jest obłektowe)

Cel zaobalenia

W związku z planowanym przyjazdem papieża Jana Pawła II do Pelaki i Trójmiasta w czerwcu bieżącego roku, istnieje konieczność pełnego zabezpieczenia depłwy informacji na temat przygotowań diecezji gdańskiej i chełmińskiej do tej wizyty.

Szczególne uwaga zostanie zwrócona na zamierzenia i plany wykrywania pebytu Jana Pawła II przez szpiegów do swich celów.

Penadte podczas pebytu papieża wszechstremnie zabezpieczona zostaną wszelkie uroczystości związane z wizytą oraz imprezy twornące.

NACZELNIK WYDZIAŁU IV  
WUSW w Gdańsku  
ppłk. inż. Andrzej Wójcik

Opisać i planować kierownictwo informacji wszechstremnie

- 111 36

"ZATWIERDZAM"

Gdańsk, dnia 09 marca 1987.

Tajna specjalnego znaczenia  
Egz. Nr 1

P L A N

przedsięwzięć i zestawu zadań Wydziału IV  
WUSW w Gdańsku w operacji "Zorza II".

I. SYTUACJA OPERACYJNA

W pierwszej połowie czerwca 1987 roku, na zaproszenie Rządu PRL i Episkopatu Polski, przybędzie z wizytą duszpasterską do naszego kraju papież Jan Paweł II.

W ramach planowanej wizyty - pielgrzymki obok m.in. Warszawy, Krakowa, Tarnowa, Lublina, Katowic, Częstochowy, Łodzi, Szczecina w dniach 11 i 12 czerwca odwiedzi również Gdańsk.

Z posiadanego rozpoznania operacyjnego wynika, że wozem lat ubiegłych Kościół podjął wielopłaszczyznowe działania mające na celu nadanie wizycie, jako szczególnemu wydarzeniu religijnemu oraz polityczno-społecznemu, odpowiedniej rangi i oprawy.

Jednym z celów jakie chce osiągnąć Kościół jest wykorzystanie przyjazdu papieża do zamianifestowania swojej siły oraz potwierdzenia religijności a niekiedy wręcz fanatyzmu społeczeństwa.

Kościół zakłada uzyskanie maksymalnych korzyści polityczno-społecznych w zakresie m.in. konfrontacji ideologicznej z państwem socjalistycznym w odniesieniu do :

- rozbudowy bazy materialnej, a zwłaszcza rozszerzenia budownictwa sakralnego i wymuszania na władzach kolejnych zezwoleń w tym zakresie ;
- umocnienia w społeczeństwie koncepcji światopoglądowych i politycznych, płaszczyzną realizacji których będzie aktywizacja duszpasterstwa stanowo-nawodowych zwłaszcza tych, które stanowią pretekst do jawnej działalności antysocjalistycznej ;
- ożywienia życia religijnego w innych płaszczyznach, a zwłaszcza w sferze pozyskiwania młodzieży, poszukiwania nowych form integracji większości środowisk ;
- popularyzacji osoby papieża i jego koncepcji, poglądów zwłaszcza politycznych, praktycznej realizacji wskazówek jakie będą zawarte

- 111 25

"ZATWIERDZAM"

Gdańsk, dnia 09 marca 1987.

T A J N E

**WNIOSEK**  
o wszczęcie sprawy obłektowej

Kryptonim "ZORZA- II"

No Przejazd papieża Jana Pawła II do Pelaki i Trójmiasta w 1987 r.  
(opisać jakie zagrożenie jest obłektowe)

Cel zaobalenia

W związku z planowanym przyjazdem papieża Jana Pawła II do Pelaki i Trójmiasta w czerwcu bieżącego roku, istnieje konieczność pełnego zabezpieczenia depłwy informacji na temat przygotowań diecezji gdańskiej i chełmińskiej do tej wizyty.

Szczególne uwaga zostanie zwrócona na zamierzenia i plany wykrywania pebytu Jana Pawła II przez szpiegów do swich celów.

Penadte podczas pebytu papieża wszechstremnie zabezpieczona zostaną wszelkie uroczystości związane z wizytą oraz imprezy twornące.

NACZELNIK WYDZIAŁU IV  
WUSW w Gdańsku  
ppłk. inż. Andrzej Wójcik

Opisać i planować kierownictwo informacji wszechstremnie

- 111 36

"ZATWIERDZAM"

Gdańsk, dnia 09 marca 1987.

Tajna specjalnego znaczenia  
Egz. Nr 1

P L A N

przedsięwzięć i zestawu zadań Wydziału IV  
WUSW w Gdańsku w operacji "Zorza II".

I. SYTUACJA OPERACYJNA

W pierwszej połowie czerwca 1987 roku, na zaproszenie Rządu PRL i Episkopatu Polski, przybędzie z wizytą duszpasterską do naszego kraju papież Jan Paweł II.

W ramach planowanej wizyty - pielgrzymki obok m.in. Warszawy, Krakowa, Tarnowa, Lublina, Katowic, Częstochowy, Łodzi, Szczecina w dniach 11 i 12 czerwca odwiedzi również Gdańsk.

Z posiadanego rozpoznania operacyjnego wynika, że wozem lat ubiegłych Kościół podjął wielopłaszczyznowe działania mające na celu nadanie wizycie, jako szczególnemu wydarzeniu religijnemu oraz polityczno-społecznemu, odpowiedniej rangi i oprawy.

Jednym z celów jakie chce osiągnąć Kościół jest wykorzystanie przyjazdu papieża do zamianifestowania swojej siły oraz potwierdzenia religijności a niekiedy wręcz fanatyzmu społeczeństwa.

Kościół zakłada uzyskanie maksymalnych korzyści polityczno-społecznych w zakresie m.in. konfrontacji ideologicznej z państwem socjalistycznym w odniesieniu do :

- rozbudowy bazy materialnej, a zwłaszcza rozszerzenia budownictwa sakralnego i wymuszania na władzach kolejnych zezwoleń w tym zakresie ;
- umocnienia w społeczeństwie koncepcji światopoglądowych i politycznych, płaszczyzną realizacji których będzie aktywizacja duszpasterstwa stanowo-nawodowych zwłaszcza tych, które stanowią pretekst do jawnej działalności antysocjalistycznej ;
- ożywienia życia religijnego w innych płaszczyznach, a zwłaszcza w sferze pozyskiwania młodzieży, poszukiwania nowych form integracji większości środowisk ;
- popularyzacji osoby papieża i jego koncepcji, poglądów zwłaszcza politycznych, praktycznej realizacji wskazówek jakie będą zawarte

WYKAZ

tajnych współpracowników i kontaktów operacyjnych

Lp.	Pseudonim	Kategoria	Uwagi
1.	Froch	Taj	
2.	Wojtyła		
3.	Jurek		
4.	Witek		
5.	Murcia		
6.	Blach		
7.	Jelonek		
8.	Wojtyła		
9.	Froch		
10.	Pawlak		
11.	Dobosz		
12.	Asysta		
13.	Andrzej		
14.	Janek		
15.	Wojtyła		
16.	Witek		
17.	Blach		
18.	Wojtyła		
19.	Witek		
20.	Wojtyła		
21.	Wojtyła		
22.	Wojtyła		
23.	Wojtyła		
24.	Wojtyła		
25.	Wojtyła		
26.	Wojtyła		
27.	Wojtyła		
28.	Wojtyła		
29.	Wojtyła		
30.	Wojtyła		
31.	Wojtyła		
32.	Wojtyła		
33.	Wojtyła		
34.	Wojtyła		
35.	Wojtyła		

Każde przedstawiający negatywną postawę społeczno-polityczną  
bądź mający powiązania z opozycją polityczną.

I. Diecezja Gdańska

- Ks. Henryk Janowski - współpracownik od czasu zainstalowania w NZZ "Solidarność" i ściśle związany z Lechem Wałęsą. Wykorzystuje kościół i głoszone kazania do wygłaszania wrogich treści politycznych. Udziela materialnego wsparcia działaczom z związku "Solidarność". Organizuje mase intencyjne, spotkania i prelekcje z udziałem przedstawicieli opozycji politycznej. Występnym udziałem aktorów znaczących scenicznych postaci. Wyświetla filmy popularyzujące przedstawicieli opozycji politycznej. Negatywnie ustosunkowany do ustroju PRL.
- Ks. Marian Szląpek, proboszcz parafii pw. Ściśnię Maryn w Sopocie. Emery w przeszłości z tendencją głoszenia negatywnych kazań w parafii w Jodłowniu. Wykorzystywał szubony do krytykowania działań władz i instytucji państwowych na rzecz obywateli, stowarzyszeń społeczno-politycznych w kraju oraz wysłał katechy do aktywnego występowania przeciwko polityce państwa.
- Ks. Stanisław Rogdancowicz, proboszcz parafii św. Ducha w Gdańsku. Reprezentuje negatywny i wrogie stanowisko do ustroju społeczno-politycznego w Polsce oraz niejednokrotnie w przeszłości dawał wyraz w publicznych wystąpieniach o szubony. Emery w przeszłości i obecnie w wyprawach oraz kontaktów ze środowiskami opozycji politycznej. Od 18 grudnia 1984 r. udostępnił administracyjne przez siebie obiekty sakralne jej przedstawicielom do organizowania modłów protestacyjnych o uwolnienie Gwładzy, Lisa, Michałka, Przemysła i innych więźniów politycznych, w których kilka razy uczestniczył. W marcu 1985 r. zorganizował chrzest dziecka Rogdancowicza i przyjął na plebanii, w którym wzięli udział przedstawiciele opozycji politycznej z L. Wałęsą na czele.

WYKAZ

tajnych współpracowników i kontaktów operacyjnych

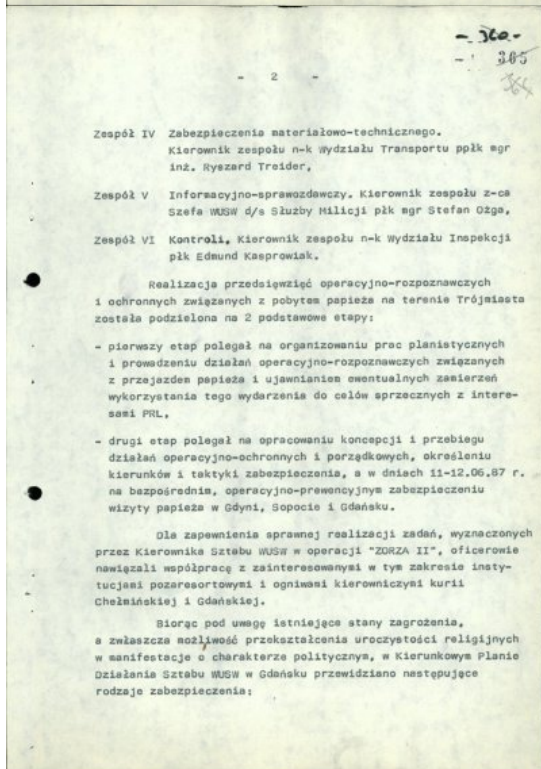
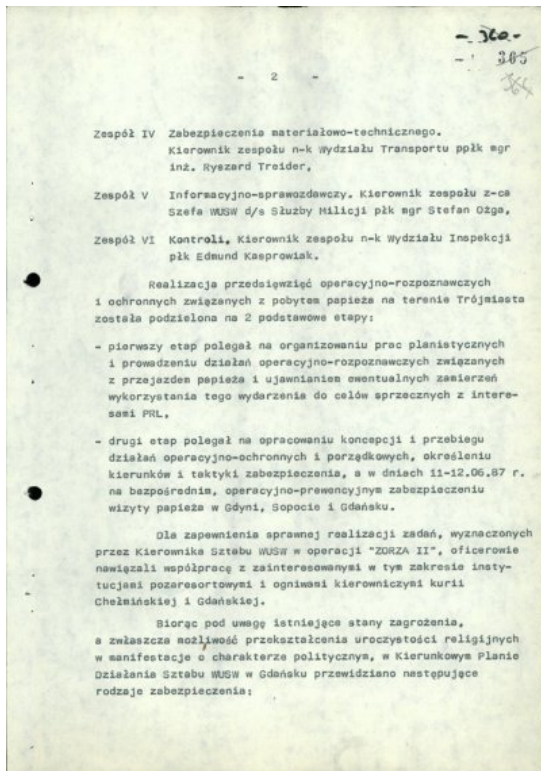
Lp.	Pseudonim	Kategoria	Uwagi
1.	Froch	Taj	
2.	Wojtyła		
3.	Jurek		
4.	Witek		
5.	Murcia		
6.	Blach		
7.	Jelonek		
8.	Wojtyła		
9.	Froch		
10.	Pawlak		
11.	Dobosz		
12.	Asysta		
13.	Andrzej		
14.	Janek		
15.	Wojtyła		
16.	Witek		
17.	Blach		
18.	Wojtyła		
19.	Witek		
20.	Wojtyła		
21.	Wojtyła		
22.	Wojtyła		
23.	Wojtyła		
24.	Wojtyła		
25.	Wojtyła		
26.	Wojtyła		
27.	Wojtyła		
28.	Wojtyła		
29.	Wojtyła		
30.	Wojtyła		
31.	Wojtyła		
32.	Wojtyła		
33.	Wojtyła		
34.	Wojtyła		
35.	Wojtyła		

Każde przedstawiający negatywną postawę społeczno-polityczną  
bądź mający powiązania z opozycją polityczną.

I. Diecezja Gdańska

- Ks. Henryk Janowski - współpracownik od czasu zainstalowania w NZZ "Solidarność" i ściśle związany z Lechem Wałęsą. Wykorzystuje kościół i głoszone kazania do wygłaszania wrogich treści politycznych. Udziela materialnego wsparcia działaczom z związku "Solidarność". Organizuje mase intencyjne, spotkania i prelekcje z udziałem przedstawicieli opozycji politycznej. Występnym udziałem aktorów znaczących scenicznych postaci. Wyświetla filmy popularyzujące przedstawicieli opozycji politycznej. Negatywnie ustosunkowany do ustroju PRL.
- Ks. Marian Szląpek, proboszcz parafii pw. Ściśnię Maryn w Sopocie. Emery w przeszłości z tendencją głoszenia negatywnych kazań w parafii w Jodłowniu. Wykorzystywał szubony do krytykowania działań władz i instytucji państwowych na rzecz obywateli, stowarzyszeń społeczno-politycznych w kraju oraz wysłał katechy do aktywnego występowania przeciwko polityce państwa.
- Ks. Stanisław Rogdancowicz, proboszcz parafii św. Ducha w Gdańsku. Reprezentuje negatywny i wrogie stanowisko do ustroju społeczno-politycznego w Polsce oraz niejednokrotnie w przeszłości dawał wyraz w publicznych wystąpieniach o szubony. Emery w przeszłości i obecnie w wyprawach oraz kontaktów ze środowiskami opozycji politycznej. Od 18 grudnia 1984 r. udostępnił administracyjne przez siebie obiekty sakralne jej przedstawicielom do organizowania modłów protestacyjnych o uwolnienie Gwładzy, Lisa, Michałka, Przemysła i innych więźniów politycznych, w których kilka razy uczestniczył. W marcu 1985 r. zorganizował chrzest dziecka Rogdancowicza i przyjął na plebanii, w którym wzięli udział przedstawiciele opozycji politycznej z L. Wałęsą na czele.





Opublikowane wyżej materiały pochodzą ze sprawy obiektowej kryptonim „Zorza II”. Zawierają: wniosek o wszczęcie sprawy obiektowej, plan przedsięwzięć i zestawu zadań Wydziału IV WUSW w Gdańsku, wykaz tajnych współpracowników, wytyczne kierownika Sztabu WUSW w Gdańsku w sprawie zadań jednostek organizacyjnych, informacje o księżkach prezentujących negatywną postawę społeczno-polityczną bądź mających powiązania z opozycją polityczną, notatki służbowe ze spotkania z tw ps. „Szejk”, aktualną ocenę przygotowań do wizyty Jana Pawła II w Trójmieście, ocenę sytuacji operacyjno-

politycznej przed i w czasie trwania wizyty, informacje o przebiegu wizyty na terenie województwa gdańskiego, wniosek o zakończenie sprawy obiektowej (IPN Gd 003/200 t. 1, IPN Gd 003/200 t. 2), dokumentację fotograficzną (IPN Gd 003/200 t. 4, 5), transparent NSZZ „Solidarność” wykonany na przyjazd papieża Jana Pawła II do Gdańska w 1987 r. (IPN Gd 649/465), kadr z filmu operacyjnego przedstawiający papieża Jana Pawła II modlącego się pod Pomnikiem Poległych Stoczniovców w Gdańsku w czasie wizyty w dniu 12 czerwca 1987 r.; w tle widoczni odwrócenie plecami zgromadzeni funkcjonariusze MO, SB, żołnierze i aktywiści partyjni (IPN Gd 334/4).

Plan operacji „Zorza II” powstał w MSW na przełomie 1986 i 1987 r. Jego celem była odpowiednia „ochrona operacyjna” trzeciej pielgrzymki papieża Jana Pawła II do Polski. Głównym wątkiem „Zorzy II” obok bezpieczeństwa Ojca Świętego, były sprawy związane z ewentualnym wykorzystaniem obecności papieża w Trójmieście przez „elementy antysocjalistyczne i ekstremalne”. Kluczową rolę w rocznych przygotowaniach odegrał Departament IV i podległe mu wojewódzkie Wydziały IV SB. Głównym zadaniem pionu IV SB była walka z Kościołem. Zajmował się zagadnieniami, problematyką i kierunkami działań Kościoła. Prowadził analizy i badania obrazujące nastroje polityczne w środowiskach kościelnych i świeckich działaczy katolickich. Analizował zamierzenia ideologiczne, społeczne i polityczne prowadzone przez wszystkie kościoły, zakony, stowarzyszenia katolickie oraz instytucje świeckie związane ze strukturami kościelnymi.

Trzecia pielgrzymka papieża rozpoczęła się 8 czerwca 1987 r. w Warszawie. W ciągu 8 dni pobytu odwiedził Warszawę, Lublin, Tarnów, Kraków, Szczecin, Gdynię, Gdańsk, Łódź i Częstochowę. Wizyta papieża w Gdańsku miała głównie religijno-polityczny wymiar. Władze najbardziej obawiały się mszy świętej odprawionej w Gdańsku, która miała miejsce w dzielnicy Zaspa. Od początku traktowały ją jako centralne wydarzenie wizyty papieskiej w Trójmieście i jedno z najważniejszych w ciągu całej pielgrzymki.

W ramach operacji „Zorza II” gdańska SB „zlikwidowała dwa punkty dystrybucyjne wrogich ulotek oraz nielegalnych wydawnictw” oraz skontrolowała „240 miejsc na terenie Gdańska, Gdyni i Sopotu znanych z częstego kolportażu wrogich wydawnictw, malowania antypaństwowych hasel bądź grupowania się elementu przestępczego, z których 51 wytypowano do szczególnego zabezpieczenia podczas wizyty”. Ponadto SB zarekwirowała „100 metrów bieżących transparentów z wrogimi hasłami przygotowanymi na czas wizyty papieża” oraz ponad „18 tysięcy egzemplarzy różnych nielegalnych wydawnictw i materiałów propagandowych, z czego 66% przejęto operacyjnie lub w trakcie przeszukań uniemożliwiających ich rozkolportowanie”.

W czerwcu 1989 r. „po rozpoznaniu wszechstronnie skutków pobytu papieża Jana Pawła II na Wybrzeżu” akta sprawy zostały złożone w archiwum Wydziału „C” WUSW w Gdańsku.

Materiały sprawy kryptonim „Zorza II” zostały przejęte z Urzędu Ochrony Państwa Delegatury w Gdańsku, Komendy Wojewódzkiej Policji w Gdańsku i jednostek podległych oraz Szkoły Milicji Obywatelskiej w Słupsku. Główny trzon stanowią materiały operacyjne i

kontrolno-śledcze wytworzone przez Służbę Bezpieczeństwa, ponadto akta administracyjne w postaci zarządzeń, wytycznych, rozkazów, szkiców akcji, planów organizacji i działań, meldunków, stenogramów, zestawień sił i środków, dokumentacja dotycząca organizacji łączności oraz dokumentacja fotograficzna przedstawiająca zarówno przygotowania do operacji kryptonim „Zorza II”, jak i samą wizytę papieża. Oprócz tego Oddziałowe Archiwum w Gdańsku dysponuje dokumentacją audiowizualną.

Większy wybór dokumentów znajduje się w pliku pdf stanowiącym załącznik do strony.

## **PLIKI DO POBRANIA**

[Sprawa obiektowa „Zorza II” - wybór dokumentów \(pdf, 6.83 MB\) 05.09.2016 16:00](#)